

Bijlage HAVO
2019

tijdvak 1

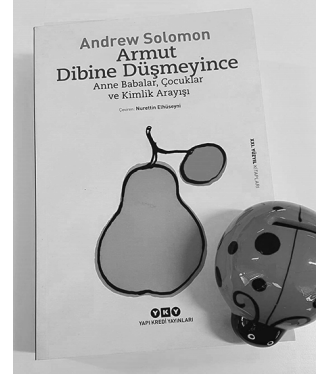
Turks

Tekstboekje

Harika Çocuklar

Armut Dibine Düşmeyince / Andrew Solomon – YKY 2014

(1) Yukarıda adını verdiğim kitaba ve yazarına ilişkin daha geniş bilgiyi 'Oğul' başlığı halinde özetlemiş, bu sayfada paylaşmıştım. Geçen hafta İstanbul Zaim Üniversitesi'nde çoğu öğretmen, okul yöneticisi meslektaşlarımla gerçekleştirdiğimiz akademik paylaşım oturumunda, katılımcıların *Zeka, Üstün Zekalılar, Üstün Yetenekliler* kavramları ile ilgilerinin yoğun ve bir ölçüde klasik olduğunu sezinledim.

(2) Yapay ve zorlamalı da olsa bu tanımlamalar kapsamındaki çocukların özel düzenlemelerle belirlenmesi, korunup kollanması, özel ve farklı kurumlarda etkin yöntem ve tekniklerle geliştirilmesi konusundaki yaklaşımları paylaştık. Bu paylaşım ortamına farklı bir boyut getirmek açısından Solomon'un kitabından Harika Çocuklar bölümünü özetleyerek sundum. Solomon, 'harika çocuklar' kavramı içinde daha çok müzik alanından örnek çocuklarla ilgilenmiştir. Bunun nedenini de şöyle açıklıyor: "*Deha, sıklıkla spor, matematik, satranç ve müzik alanlarında ortaya çıkar. Müziği anlama becerim sporu, matematiği, satrancı kavrama yeteneğimden daha ileri olduğu için kitapta müzik harikalarına odaklandım*" diyor.

(3) Ben yazarın genelde üstün zekalı, üstün yetenekli, harika çocuklara ilişkin düşüncelerini aktarmaya çalıştım. Kuşkusuz bu özet paylaşım yazarın tüm fikirlerine katıldığım anlamına gelmez. Bunun yanında bölümü özetlerken benim görüşlerime uymayan anlatımları atladığım anlamı çıkarılmamalıdır.

(4) Konuya girerken, terim ile bütünleşme aşamasında öncelikle, 'harika' kelimesi ile doğal olmayan bir durumu ifade edildiğinin unutulmaması gerekir diye düşünüyorum. Çünkü böyle kişilerde bir doğum kusurunu andıracak kadar belirgin farklılıklar görülür.

(5) 'Harika çocuk' ile 'ucubelik', 'deha' ile 'duygusal tükenmişlik' arasında kurulan bağlantıdan dolayı çok az kimse, *harika çocuk* olarak nitelendirilmek ister. Harika çocuk '*acayıp*' bir çocuktur; dış dünya ve sosyal çevresi ile ilgisiz, bir tür iletişimsizlik ve duygusuzluk ortamında yaşar.

(6) İlginç olan, engelli bir çocuk sahibi olmaktan ürken çoğu anne baba, yetenekli bir çocuk özlemi duyar. Çünkü onlara göre böyle çocuklar dünyada güzellik yaratabilirler. Anne babalar da onların başarılarından yoğun haz alabilirler; yetenekli çocuklar ailenin hayatına harika yeni doğrultular açabilirler. Ne var ki çoğu zaman harika bir çocuğa ebeveynlik etmek **gölgede kalmayı** gerektirir. Bu tür bir yaklaşım birçok anne babaya da kolay gelir.

(7) Yazar'ın ifadelerinden doğrudan aktarmak istediklerim: "Göz kamaştırıcı zeka, her yatay kimlik kadar bir sapmadır. Harika çocukluk ve deha, otizm kadar az anlaşılmuş bir durumdur. Harika çocuk sıfatı genellikle erken gelişmişliği, deha ise insan bilincine değerli bir şey katma becerisini yansıtır." Harika çocuğu olan ailelerin sağlığın ve mutluluğun mükemmelliğinden söz etmesi zordur. Aileyi gölgede bırakacak düzeyde yeteneğe sahip bir çocuğu olan anne babalar kolayca yollarını şaşırır ve çoğu kez çocuğa karşı ilgisiz kalırlar. Genellikle harika çocuklar için toplumsal bir desteğin gerekliliğini anımsamak gerekir.

(8) Bir çocuğu *desteklemek ile sıkıştırmak* arasında, ona inanmak ve onu tasarlanan kişiliğe zorlamak arasında açık seçik bir ayırım çizgisi yoktur. Yetenekli çocukları zorlamak nasıl ters tepebilirse, zorlamamak da ters tepebilir. Kişisel gelişimi aksatmak pahasına yeteneği geliştirmek veya aksine özel beceriyi aksatmak pahasına genel gelişimi sağlamak harika çocuklara zarar verebilir. Bazen de bir harika çocuğun memnun etmek istediği yetişkinler, anne baba ve öğretmenler birbirleriyle çekişirler. Toplumun, derin farklılıklar taşıyan çoğu çocuktan beklentileri aşırı düşükken, harika çocuklara ilişkin beklentileri çoğu kez tehlikeli olacak kadar yüksektir.

bron: aytacacikalın.com

Yaban Güzelleri

(1) Burdur Doğa Koruma ve Milli Parklar 6. Bölge Müdürü Yılmaztürk, fotokapanlara yansıyan yaban hayvanlarının fotoğraflarını paylaştı. Yılmaztürk, fotokapanlar sayesinde Akdeniz Bölgesi'ndeki yaban hayvanlarının varlığını gördüklerini ve sürpriz hayvanlarla karşılaştığını ifade etti.

(2) Fotokapanların kamufle edilerek, belirlenen noktalara konulduğunu ve fotokapanlar sayesinde kaçak av yapan avcılarının yakalandığını da anlatan Yılmaztürk, "Bilindiği gibi Bölge Müdürlüğümüz, Isparta, Burdur ve Antalya illerinde görev yapmaktadır. Görevlerimizin en önemlisi yaban hayatı, yaban hayvanlarını kollamaktır. Bölge Müdürlüğü olarak, son yıllarda avcılıkla mücadele yapmamızın yanında teknolojiden de faydalanıyoruz. Bu teknolojiye kullandığımız araçların bir tanesi de fotokapandır. Fotokapanın birçok çeşidi var. Siyah beyaz kayıt yapan, renkli video kaydı yapan, kaydı sms olarak gönderen, uydu sistemini kullanan; her birinden amaca göre faydalanıyoruz." dedi.

(3) Fotokapanlar sayesinde yaban hayatını gözlemlediklerini ve yeni türleri literatüre eklediklerini ifade eden Yılmaztürk, "Bölgemizde bizim literatürlerimize girmeyen yaban hayvanı var mı, onları izliyoruz. Ayrıca kaçak av ve unsurlarını izlemek ve bunlar hakkında yasal işlem yapmak için de kullanıyoruz." diye konuştu.

(4) Avlaklara yerleştirilen fotokapanlar sayesinde kaçak avcılığın önüne geçtiklerini ve kaçak av yapan avcılara büyük miktarlarda para cezası kesildiğini ifade eden Yılmaztürk, "Geçtiğimiz günlerde Isparta Sütçüler civarında yaban keçisini vuran kaçak avcılar, fotokapanın görüş mesafesine girdi ve onların video kaydı alındı. Video kaydını aldıktan sonra Jandarma ile işbirliği yaparak, kimlik tespiti yaptık. Bunun neticesinde tazminat ve diğer cezalarla birlikte yaklaşık 20 bin TL'lik ceza kesildi.

(5) Fotokapanların yanında hava araçları satın alarak, kırlık arazilerdeki yaban hayatını tüm detaylarıyla izleyeceklerini açıklayan Yılmaztürk, "İnsansız hava araçları üzerine araştırma yapıyoruz. Bu hava araçlarını satan veya aracı firmalarla görüştük. Teknik şartnamelerde aracın sigortası gibi anlaşılmadığımız konular var. Özellikle Akseki köyü gibi zor arazilerde hava araçlarını kullanacağız. Çünkü hızlı bir şekilde giderek, alanı tarıyor. Çok caydırıcı olacağına inanıyorum. Kaçak avcılar teknolojiyi çok iyi biliyor ve çok pahalı araçlar kullanıyorlar. Biz de onlarla mücadele

etmek için aynı teknolojiyi kullanmak zorundayız. Bu konularda araştırmalarımızı yapıyoruz ve epey bir mesafe katettik.”

(6) Yaban hayatının hareket halindeki tüm varlıklarının fotokapanlara yansıdığını belirten Yılmaztürk, bazen hayvanların fotokapanlara çok yaklaştığını, bazılarının fark ederek kokladığını, böylece güzel kayıtların elde edildiğini ifade etti. Fotokapanlara ayrıca ihtimali olmayan ya da neslinin tükendiği düşünölen hayvanların yansımalarına sevindiklerini anlatan Yılmaztürk, “Yaban hayatı sadece kaçak avcılığı engellemek değildir. Farkındalık yaratmaktır. Yaban hayatının davranış ve sosyolojisini bilmemiz gerekir, çünkü onları korumamız ve kontrol etmemiz açısından bunlara dikkat etmemiz gerekir. Onun için o bölgedeki yaban hayatını en iyi şekilde izlememiz için fotokapanlar katkı sağlıyor. Hatta bu bölgede yaşamasına ihtimal vermediğimiz hayvanları görüyoruz, yok olduğunu sandığımız hayvanlara bile rastlıyoruz. Gerçekten çok sevindiricidir. Bunu basınla pek paylaşmıyoruz, onları korumamız gerektiğini düşünöyoruz.” dedi.

(7) Yılmaztürk, kaçak avcılıkta hapis cezası verildiğini de kaydetti. Katliam gibi ya da neslini tüketecek şekilde av yapanlara 2-5 yıla kadar hapis cezası getirildiğini de söyleyen Yılmaztürk, “Kaçak avcılık 4915 sayılı mevzuata göre Kabahatler Kanunu’na giriyor. Kaçak avda kullanılan özellikle pompalı tüfek, makineli tüfek dediğimiz, iki takoz koymamışsa en fazla iki fişek atabilir, fazla atanlar ise yasak avlanma şeklidir. Araçlara el koyuyoruz, genel olarak bu cezalar caydırıcı oluyor. Özellikle kullanılan silahların çok pahalı olması, bu silahlara el konulması tazminattan daha caydırıcı oluyor. Bu konuda da av kulüplerine bilinçlendirme konusunda eğitimler verdik. Hemen hemen iyi bir noktaya getiriyoruz, çünkü Avcı Bilgi Sistemi’ne başladık. Onunla avlakları kullanma politikasını getirdik. Bu konuda av kulüpleri de kendi kaynaklarının yok edilmesi konusunda daha duyarlı çalıştıkları için onlar da kendi bölgelerinde yanlış davranan, kaçak avlanan arkadaşlarını ihbar ediyorlar, onlar da caydırıyor, biz de caydırıyoruz. İki defa kaçak avcılıktan yakalanan bir kişinin de av ruhsatı iptal oluyor ve bir daha verilmemek üzere men ediliyor.” şeklinde konuştu.

bron: Milliyet.com.tr

İyi Konuşmanın Sırrı Nedir?

(1) Taylor Mali, 2000 yılında Chicago'daki bir şiir yarışmasında bir gecede ismini duyurdu. New York'ta bir ortaokulda öğretmenlik yapan Mali, konuşmasında bir avukatın öğretmenlere yönelik aşağılamasına nasıl cevap verdiğinden söz ediyordu. Avukat "Elinden bir iş gelenler o işi yapıyor, hiçbir becerisi olmayanlar ise öğretmen oluyor" diyerek Mali'ye "Peki sen ne kazandın?" diye sormuştu. Mali bu soruya cevabını bir şiirle dile getirmiş. "Ben ne kazandım biliyor musun? Çocuklara sandıklarından çok daha iyisini yapabileceklerini öğrettim. Not olarak bazen 6'yı madalya gibi, 9'u ise yüze vurulmuş bir tokat gibi hissetmelerini sağladım."

Haklı öfke

(2) Şiirinde öğretmenliğin çok daha nitelikli bir meslek olduğunu, kazancının çekle senetle ölçülemeyeceğini dile getiren Mali'nin konuşması YouTube'da altı milyon kez izlenmiş. Mali, şiirinin haklı bir öfkeyle dolu olduğunu ve konuşmada bu özelliğin önemli olduğunu söylüyor. Mali'nin sunumu işle ilgili bile olsa iyi bir konuşmanın nasıl yapılması gerektiğine dair ipuçları veriyor. İçten yapılan bir konuşma güçlü bir etki bırakır. Müdürler açısından, personel toplantılarında PowerPoint slaytlarıyla yapılan sunumlar işlerinin bir parçası gibi görülüyor. Fakat kitleye yönelik konuşmalarda nelere dikkat edilmesi gerektiğine dair eğitim veren işyeri sayısı çok az. Harvard İşletme Okulu'ndan Jill Avery bu nedenle kuru, analitik bir konuşma tarzının geliştiğini söylüyor.

Doğal yaklaşım

(3) Fakat kitleye yönelik konuşma öğrenilebilir bir şey. Avery, kendi söylemek istediklerinizden çok, dinleyicilerin duymak istediklerine ağırlık vererek konuşmanın planlanmasını salık veriyor. Örneğin personel toplantısında şirketin performansıyla ilgili kötü haber vermeniz gerekiyorsa sadece üstlerinizin söylemenizi istediği şeyleri değil, morali yüksek tutmak için personelin de duymak istediği şeyleri ifade etmek gerektiğini belirtiyor.

(4) Ayrıca her konuşmayı giriş, gelişme ve sonuç bölümleri olan bir hikaye olarak ele almak gerekir. Sadece bazı bilgilerin ve rakamların sıralandığı bir konuşma değil, dinleyicileri bir yerden başka bir yere taşıyan bir yolculuk olmalıdır konuşmada. Avery'nin verdiği iyi konuşma örneklerinden birinde, Mad Man adlı Amerikan TV dizisinde bir reklamcının kendi aile fotoğraflarını içeren duygusal bir sunum yoluyla Kodak şirketinde işe alınması anlatılıyor.

İyi bir konuşma için

(5) Sadece kendi söylemek istediklerinize değil, dinleyicilerin duymak istediği şeyler üzerinde yoğunlaşın. Konuşmanızın bir iskeleti, giriş, gelişme ve sonuç bölümleri olsun. Söylediklerinize herhangi bir katkısı olmadıkça slayt ve diğer görsellerden kaçının. Sunum yapan kişilerin genellikle slayt ve grafik gibi görsellerin arkasına sığınarak kötü konuşmalarını kapatmaya çalışmalarına çok sık rastlanıyor.

(6) Avery, önce konuşmanın çerçevesini iyi kurmak gerektiğini, diğer medya araçlarına ise ancak ihtiyaç varsa, sunuma ek bir değer katacaksa başvurmanın iyi olacağını söylüyor. "Tarihteki iyi hatiplerin PowerPoint'i yoktu." diyor. Görsellerde ise metin değil, sadece konuşmanın vurgu noktalarını destekleyecek şeylere başvurmak gerektiğini belirtiyor. Asıl konuşmadan önce, tanıdığınız ve güvendiğiniz birinin önünde prova yapmak işe yarar. Konuşurken sergilediğiniz herhangi bir tikiniz varsa bu aşamada tespit edip giderebilirsiniz.

(7) Kitlelere yönelik konuşma yaparken sadece sizin korkmadığınızı, herkesin korku yaşadığını bilmek de rahatlatıcı olabilir. Taylor Mali daha sonra öğretmenliği bırakıp konuşmacı olarak işe başlamış. Çoğunlukla öğretmenlerin düzenlediği etkinliklere konuşmacı olarak çağrılıyor. "İyi bir konuşmanın ilk adımı, konuşmaya hak ettiği duyguyu katmaktan geçiyor." diyor Mali.

bron: bbc.com/turkce

Dalgın Suların Güzelliđi

(1) Köyceğiz Gölü denize varacak yolların peşine mi düşmüş yoksa Akdeniz su içecek bir göl mü aramış? Dalyan'dan bindiğim dolmuş tekneyle dolambacı andıran kanalların dalgın dalgın akan sularında ilerlerken kafamda böyle bir soru doğuyor. Yaz günlerinde moda olan şarkılardan birini o sırada

çalmaya başlıyor kaptan. Hoparlörden yükselen ritim etkisini hemen gösteriyor. Birkaç turist dans etmeye başlıyor. Sakin sularda, sazlıkların arasında ilerlerken birden hareketleniyor teknenin içi. O zaman şunu fark ediyorum: Köyceğiz Gölü'nün Akdeniz ile bağı da teknede yaşadığıma benziyor. Gölün dingin suları İztuzu kumsalında deniz ile buluştuğunda, birdenbire dalgalarla karşılaşır dans etmeye başlıyor. Sanırım Dalyan ve çevresini etkileyici kılan şeylerden biri de doğadaki bu buluşmalar. Bunlardan birini artık ünü Dalyan'ı çoktan aşmış olan caretta caretta gerçekleştiriyor. Her yıl yaz aylarında, annelerinin kumun altına gömdüğü yumurtalardan çıkan yavru deniz kaplumbağaları denize iniyor. Caretta caretta Dalyan'ın da sembolü. Bir sabah gün doğumunda İztuzu kumsalında yürürken onların izleriyle karşılaşıyorum. Bu ayak izleri yeryüzüne bırakılmış harfler gibi görünüyor bana ve coğrafyanın da gizli bir lisanı olduğunu hissettiriyor. Bu dili anlamak için Köyceğiz ile Dalyan arasında her gün küçük geziler yapmaya başlıyorum.

(2) Böylece plaja giden yolda asfaltın iki yanındaki zakkumların arasından geçerek yol alan bisikletlilerle, Likya uygarlığının sır küpü gibi duran kaya mezarlarıyla, sazlıklarla örülü deltayla, Antik Çağ'da ürettiği ve göz merhemi yapımında kullanılan tuzu ile de ünlenen Kaunos'la tanışıyorum. Gölün dip sularında dolaşan mavi yengeçlerle, leylek yuvalarıyla ünlü Ortaca restoranlarıyla, sıcak kükürtlü sular içinde yapılan çamur banyolarıyla da...

(3) Sazlıkların arasında sabah...

Dalyan'daki sabahlarımdan birinde, gün doğumunda, güneş daha tepelerin ardından görünmeden sulardaki karanlık yavaş yavaş turuncuya dönüyor. Sazlıklardan neşeli kuş sesleri yükseliyor. Sonra ışıkla yıkanmaya başlıyor Köyceğiz Gölü ve ötesindeki Akdeniz. Tekneciler gelecek yolcular için güverteye yastıkları dizerek hazırlık yapıyor. Kanallarda fazla dalga yapmadıkları ve sazlıkların doğal dokusunu bozmadıkları için piyade tekneleri kullanılıyor. Göl kıyısında kahvaltı veren

lokantaların ilk müşterileri masalarına yerleşiyorlar. Balıkçılar, dalyana girip ağların içini dolduran kefalleri kepçelerle sudan alıyorlar. Deniz kıyısına havlular seriliyor, şemsiyeler açılıyor, güneş kremleri çantalardan çıkarılıyor. İnsanlar koşarak kendilerini İztuzu'nda dalgalara atarken, mutsuzluklarını, yürek sızılarını da unutuyorlar.

(4) Kıyıda bunlar olurken Kaunos Antik Kenti'nde kazıbilimciler büyük bir sabırla toprağın altından çıkardıkları buluntularla geçmişin dilini çözmeye çalışıyor. Yaşamlarını Kaunos Antik Kenti'ne adayan iki kazıbilim duayeni, Baki Öğün ve Cengiz Işık şöyle diyor gezi önerilerinin başında: "Sizlere tavsiyemiz, istenirse eğer, önce Akropolis'i ziyaret etmenizdir. Değilse, Tiyatro, Ölçüm Platformu ve üzerinde Kubbeli Kilise ile Roma hamamının yer aldığı Palaestra Terası Düzlüğü gezilmelidir. Hamam binasının hemen güneybatı köşesi önündeki yaşlı çitlembik ağacının gölgesi altında biraz soluk almak; limanları, Küçük Akropolis'i ve şehir surları ile birlikte Aşağı Kent'ten başlayarak doyumsuz bir panorama sunacaktır sizlere." Ziyaretçilere hangi ağacın gölgesinde mola vereceklerini söyleyecek kadar ince düşünen iki güzel insanın verdiği emeklere teşekkür ede ede bir akşamüzerinin serinliğinde Kaunos'u dolaşıyorum. MÖ 4. yüzyılda inşa edilen Akropolis'e çıktığımda, aşağıdaki olağanüstü görüntünün içindeki yeşil dalgın sular, mavi denizin dalgalarıyla buluşmaya devam ediyor.

(5) Dalyan'ın çevresinde

Dalyan'ın su kanallarını ve İztuzu kumsalını yukarıdan görmek için Dalyan'a ve deltaya bakmak, coğrafyanın 21 üzerinde yapılan bir anatomi dersi gibi. Su kanalları yeşil damarlar gibi yayılıyor yeryüzüne. Feneri zar zor seçilen Delikada; Gökgöl, Ekincik Koyu ve gönlünüzü çelen ufuk çizgisi de görüş alanınızda. Radar Tepesi'ne çıktığınız aracınızla diğer günlerde Dalyan'ın çevresinde tur atmak, tarihle doğanın hakkını tam olarak verebilmek için iyi bir karar olur doğrusu. Böylece Aşı Koyu'na, Bakardi Plajı'na, ekolojik köy Çandır'a, Yuvarlak Çay'a kadar da uzanabilirsiniz. Hatta Sandras Dağı'nın zirvesine doğru Yayla (Ağla) Köyü'ne de çıkabilirsiniz. Burada sac kavurma, alabalık yiyebilirsiniz ama 'borana'yı tatmazsanız sofranız eksik kalır. Borana, kızartılmış biber ve patlıcanların üzerine sarımsaklı köy yoğurdu dökülerek yapılıyor. Eritilmiş tereyağı ve pul biber eklenerek yanında otlarla servis ediliyor. Sıkı yürüyüşçüler için Dalyan'dan Çandır Köyü'ne oradan Ekincik Koyu'na giden yaklaşık 3,5-4 saatlik yol, seyrine doyulmaz bir parkur. Dalyan'da Kaya Mezarları'na giden sandallardan birine binip karşıya geçin önce. Sonra Kaunos Antik Kenti'nin yanından Çandır'a ulaşacaksınız. Çam ağaçlarının arasından, denize inen yarların kıyısından geçip Mavi Yolculuk teknelerinin görüntülerini seyrede seyrede alacağınız bu yol, Dalyan'da geçireceğiniz günlerin unutulmazları arasına girecek. İşkeledeki teknelerden biriyle Dalyan'a geri dönebilirsiniz. Varınca, o şahane Ekincik Kumsalı'nda denize girip yorgunluğunuzu atın, sonra bir deniz ürünleri menüsüyle akşam yemeğinde kendinizi ödüllendirin bence.

bron: sabah.com.tr

Evde Ekonomi Zamanı

(1) Hazır ve hızlı tüketim yiyeceklere inat artık devir 'ev ekonomisi' devri. Gıdada koruyucu ve sağlığa zararlı madde, glikoz şurubu gibi iddialar manşetleri süslüyor. Artık yoğurt, ekmekek, salça, turşu hatta gazoz evde üretiliyor. Buna bir de sağlıklı yaşam trendi eklenince işin piyasası da aldı yürüdü.

(2) Koruyucu madde, gezen tavuk, Karatay diyeti derken kafası karışan; bir o kadar da yorulan vatandaş, çareyi evde buldu. Hemen her gün yeni bir açıklamanın yapıldığı, organik olduğu iddia edilen ürünlerin de ateş pahasına satıldığı gıda sektöründe, bizim Ayşe teyze ekmeğini, salçasını, yoğurdunu evinde hazırlamaya başladı. Dalga dalga yayılan bu trend sayesinde bazılarımız da güvendiği üreticiden ürünü gidip alıyor. Üstelik, ev ekonomisi devrinin tasarruf yapma oranı çok düşük seviyelerde olan ülke insanımıza olumlu yansımaları da bekleniyor. Zira, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca yapılan 'İsrafın Boyutu İncelemesi'nde, tasarruf oranımız yüzde 14'te kalırken, maşallah akıllı telefon kullanımımız ise yüzde 84'ü buldu. "Yahu olur mu, yoğurt mayalayıp nasıl tasarruf oranı artırılır?" diye soranlara cevabımız hazır: "Ya tutarsa..."

(3) Vatandaşın artan ilgisi nedeniyle, özellikle küçük ev aletleri pazarı son birkaç yıldır astronomik büyüme oranlarına ulaştı. Ekmekek, yoğurt, kıyma ve hatta gazoz yapma makineleri ev ekonomisi devri için mağazalardaki yerini aldı. İşler bununla da bitmiyor, yazdan domates, biber ve patlıcanı taze alıp derin dondurucularda saklayan bir nesil var. n11.com Satış Genel Müdür Yardımcısı Örlen Koçak geçen ay, derin dondurucularda bir önceki döneme göre yüzde 150, kıyma makinelerinde ise yüzde 218'lik bir artış yaşandığı haberini veriyor. Geçen yıl 17,3 milyon adet küçük ev aleti satılırken, sektörün yüzde 6 büyüdüğünü hatırlatalım.

(4) Araştırma kuruluşu GFK'nın 2016'da Küçük Ev Aletleri Türkiye araştırmasına göre, piyasada son 3 seneye kıyaslandığında 2017'de yüzde 263'lük bir artış söz konusu. Sadece Anneler Günü haftasında blendır, ekmekek yapma makinesi gibi ürünlerde bu yıl 33 milyon liralık ciroya ulaşıldı. Media Markt Kurumsal İletişim Direktörü Çağanur Atay Uçtu, 23 ölçekte fırtınalar estiren sağlıklı yaşam trendinin Türkiye'yi de etkisi altına aldığını ve işletmenin bu kategorideki ürün satışlarının yüzde 36 arttığını bilgisini paylaşıyor. "Sağlıklı yaşamı benimseyenlerin sayısı her gün artıyor ve tüketicilerin tüketim alışkanlıkları da farklılık gösteriyor" yorumunun sahibi Hepsiburada Ticari Grup Başkanı Emre Ekmekekçi, "Doğal gıda ürünlerinin sosyal medya yoluyla satışlarında ilk altı ayda beş kat artış yaşandı" diyor.

Evde ekonomi devrinin bir diğeri yanı da üretici ve tüketicinin aracısız alışverişi. Doğal olana artan talep büyük şehirlere yakın çiftlik sahiplerini de harekete geçirdi. Artık vatandaş, özellikle hafta sonları çevre köylerdeki üreticilere giderek süt, peynir, yumurta gibi bazı temel ihtiyaçlarını bizzat üreticisinden sağlıyor. Aracıların bindirdiği fiyat farkından kurtulurken, uzun süre haldeki kasalarda bekleyen sebze ve meyvenin en tazesine ulaşıyor.

(5) Bu talebi fırsat bilen bazı girişimciler arasında eve sipariş verenler bile var. Mesela, haftanın belli günlerinde farklı semtlere dağıtım hizmetleri mevcut. Anlayacağınız vatandaşta oluşan bilinç, teknolojinin imkanları ile birleşince ev ekonomisi piyasası aldı da başını yürüdü. Son dönemde, evde hazırladıkları doğal ve yöresel ürünleri sosyal medyadan satan kişilerin çoğaldığını da belirtelim. Instagram'da müşteri bulursanız 200 bini aşan takipçiniz sayesinde ciddi paralar kazanabilirsiniz. İnternette basit bir arama ile binlerce kişi ve şirkete ulaşabilirsiniz. 'Organik üründen anlayan ya da anlamayan sahtekarlara dikkat!' diye uyarmamıza gerek yok sanırım.

(6) Tüketici Hakları Derneği Başkanı Turhan Çakar ile konunun tüketici boyutunu konuşuyoruz. Organik tarım ve ürünlerin üretim ve denetimlerinde çok fazla firma veya aracı olduğu için rakamların ister istemez arttığını anlatıyor. "Halkın bu mallara ulaşımı zorlaşıyor" diyen Çakar, vatandaşın çözümünü formüle ediyor: "Haliyle işçisi memuru, sağlığını düşüneni daha uygun koşullarda doğala ulaşmak istiyor. Bunun için de ekolojik yollardan üretim yapan çiftliklere yöneliyor. Hafta sonu çoluk çocuk aracına atlayıp, çevre köy veya mandıralardan haftalık alışverişini yapıyor. Tavsiyem kooperatifçiliğin ülkemizde gelişmesi. Üretici ve tüketici kooperatifleri daha işlevsel hale gelmeli."

(7) Evde ekonomi yapma eğiliminin ayak sesleri giderek yükselirken, bu durumun özellikle tasarruf oranımızdaki düşüklüğe bir nebze de olsa katkısı bekleniyor. Yine, Gümrük Bakanlığı'nın araştırmasında, haftada kişi başı 226 gram ekmeğin çöpe atıldığı ortaya çıktı. İlgili raporda özellikle ekmek israfının önlenmesi için bilinçlendirme çalışmalarının artırılması gerektiği kaydedildi. Bu sürecin tasarruf oranımızı ne kadar etkileyeceği belirsiz olsa da halkın doğal ürünlere artan talebi ve yiyeceklerini evinde hazırlama ihtiyacı en azından gıdada daha tasarruflu bir süreci başlatabilir. Büyük şeyler söylemek için erken olsa da gelecek dönemler için umut vadedebilir.

bron: YeniŞafak.com

Karpuzun Gizli Tarihi

(1) Karpuzun tadına bakmayı 'meleklerin ne yediğini' anlamaya benzetmişti Mark Twain. Fakat melekler karpuzun yabani atasını yeselerdi mideleri bulanırdı. Çünkü bu ata, etli kısmı açık yeşil renkte, sert ve acımsı bir meyveydi. Farklı ülkelerde ve kültürlerde kuşaklar boyunca uygulanan seçiciliğe dayalı ıslah, piknik sofralarımızın alışılmış görüntüsü olan kırmızı renkli tatlı meyveyi yarattı.

(2) Bu destansı tarihin büyük bir bölümü antik çağlarda kaybolup gitmişti. Ancak İsrail'deki Zirai Araştırma Kurumu bahçecilik uzmanı Harry Paris, yıllarca çalışarak ipuçları toplamayı başardı. Eski çağlardan kalma İbranice yazılar, Mısır mezarlarındaki buluntular ve ortaçağ çizimlerini de içeren bu ipuçları yardımıyla karpuzun 5 bin yıllık muhteşem değişiminin kaydını çıkardı.

Nereden nereye

(3) Bilim insanları, karpuzun atasının – esas karpuz diyebiliriz buna – Afrika'da yetiştirildiği, oradan Akdeniz ülkelerine doğru kuzeye ve sonra da Avrupa'nın başka yerlerine yayıldığı konusunda hemfikir. Ancak fikir birliği burada sona eriyor. Atalık karpuz aslen Batı Afrika'da mı yetişiyordu, Güney Afrika'da mı, yoksa Kuzeydoğu Afrika'da mı? Teoriler haritanın her tarafına yayılmış durumda. "Tarihi daha en başından karmakarışık edilmiş" diyen Paris, 18. yüzyıldan başlayarak karpuz sınıflandırmalarını birbirine karıştıran taksonomistleri suçluyor. İnsanlar binlerce yıldır karpuz yiyor. Arkeologlar Libya'daki 5 bin yıllık bir yerleşimde meyve kalıntıları arasında karpuz çekirdekleri de bulduğu için biliyoruz bunu. Mısır'da, Kral Tutankamun'un mezarı da dahil 4 bin yıl önce inşa edilen mezarlarda karpuz resimlerinin yanı sıra karpuz çekirdekleri de bulundu. Bir mezar resmi özellikle öne çıkıyor. Çizimde betimlenen karpuz, yabani olanlar gibi yuvarlak değil. Şimdakilere benzeyen oval biçimi, ıslah edilmiş bir çeşit olduğunu gösteriyor.

(4) Paris, karpuz ıslah etmeye başlayan Mısırlıların ilk değiştirmek istediği özelliğin tat olduğuna inanıyor. Acımsı tadın nedeni tek bir dominant gen olduğundan bunu ıslah yoluyla ortadan kaldırmak oldukça kolay olmuştu büyük olasılıkla. Bunun ardından üreticiler, başka özellikler için seçici üretime başlamışlardı. Servis tabağının en üstünde duran oval bir karpuzun görüldüğü mezar resmi, meyvenin nasıl değişim geçirdiğine dair ipucu veriyor. Taze olarak servis yapıldığına göre kesip yenecek kadar yumuşak olması gerekiyordu. Sert etli kısmı ve bunu sulu bir posaya dönüştürmek için dövülmesi ihtiyacı ortadan kalkmıştı. Meyve artık sert ve acı olmayabilirdi ama günümüzde zevkle yediğimiz tatlı ve olgun karpuz olarak gelişimini henüz tamamlamamıştı.

Karpuzun yolculuğu

(5) MÖ 2000 yılından sonra karpuzun geçirdiği tarihi yolculuğu tıbbi kitaplar, seyahat günlükleri, yemek tarifleri ve dini yazılardan ayıklamak gerekiyor. Farklı kaynakları inceleyen ve tanımlarını karşılaştıran Paris, karpuzun antik isimlerini ve çeşitli kullanım yollarını bulmayı başarmış. MÖ 400 ila MS 500 yılları arasından kalma yazılar, karpuzun kuzeydoğu Afrika'dan Akdeniz ülkelerine yayıldığını ortaya koyuyor. Paris karpuzun yayılma nedeninin, ticaret ve değiş tokuşun yanı sıra uzun yolculuklar sırasında doğal su matarası olarak işlev görmesi olduğu tahmininde bulunuyor.

(6) Karpuzla eski Yunancada *pepon* deniliyordu. Hipokrat ve Dioskorides de dahil birçok doktor, sağaltıcı özelliklerinden dolayı meyveyi övüyordu. İdrar söktürücü olarak kullanılıyor, serinletici ıslak kabuğunu kafaya koymak suretiyle güneş çarpmasına uğrayan çocukları iyileştirmek için öneriliyordu. *Pepon* severler arasında Romalı doğa araştırmacısı Baba Pliny de vardı ve bu meyveyi birinci yüzyılda hazırladığı Historia Naturalis ansiklopedisinde 'maksimum soğutucu' -son derece serinletici bir yiyecek olarak tanımlamıştı.

(7) Paris, karpuzun eski İbranice adının *avattihim* olduğunu saptamış. Binlerce yıl önce İsrail'de yazılan Musevi Yasalarına dair üç kitapta (Mişna, Tosefta ve Kudüs Talmudu) bunlara dair ipuçları bulmuş. İbranice yazılar arasında en ilginç olanı, MS 200 civarında yazılmış bir risale. Bu belge, vergi olarak alınmış karpuzları incir, üzüm ve nar ile aynı kategoriye koyuyordu. Peki tüm bu meyvelerin ortak noktası ne? Hepsi tatlı. Üçüncü yüzyıla gelindiğinde tatsız karpuz bir tatlıya dönüşmüştü. Ve eğer İsrail'de tatlı karpuz varsa muhtemelen Akdeniz'e de yayılmıştı.

Rengarenk lezzet

(8) O dönemden kalma betimlemeler olgun karpuzun içinin sarımsı olduğunu gösteriyor. Aynı şekilde, İsrail'deki MS 425 yılından kalma Bizans mozaiklerinde kesilmiş olarak görülen bir karpuzun da etli kısmı sarı-turuncu. Daha sonraki yıllar içinde karpuz bildiğimiz kırmızı rengine kavuşmuştu. Bunun nedeni, kırmızı renk geninin şeker oranını belirleyen gen ile eşleşmiş olması. Karpuz daha da tatlı hale gelecek şekilde ıslah edildikçe eti de zaman içinde renk değiştirmişti.

bron: National Geographic

Evli Çiftler Nasıl Para Biriktirebilir?

(1) Günümüzün temel ihtiyaçlarından biri olan para, evli çiftler arasında büyük bir sorundur. Çünkü aşk gelip geçicidir. Para olmadığı zaman hiç bir ihtiyaç karşılanmadığı için tartışmalar başlar. Bu nedenle huzur dolu bir evliliğe sahip olmanın yolu sevgi, saygıdan sonra paradan geçer. Biz de 'evli çiftler nasıl para biriktirebilir' adlı yazıyı yazarak, mutluluğunuzun daim olmasını diliyoruz.

(2) Bu devirde iyi bir yaşam standardına sahip olabilmek için kadın ve erkeğin çalışması gerektiği herkesçe bilinir. Çünkü tek maaşla geçinmek zordur. Asgari ücret zaman zaman artsa da, 'vergisi algısı' derken elde avuçta pek bir şey kalmamaktadır. Hele bir de çocuk sahibiyse, kesinlikle bakım masraflarını karşılayabilmeniz için her iki tarafın da çalışmasından başka bir çare yoktur. Bu nedenle tasarruf ederek, birikim yapmalısınız.

(3) 'Tasarruf' denildiği zaman bu iş çoğu zaman kadınlara düşer. Bunun nedeni evi çekip çevirme görevine sahip olmalarıdır. En basitinden düşünecek olursak, televizyon izlenmediği halde fişinin çekilmemesi paranızın eriyip gitmesine neden olur. Biliyorsunuz ki elektrik faturaları eskiye nazaran birtakım vergiler eklendiği için daha yüksek gelmektedir. Bu nedenle elektrikli eşya alırken tasarruf sınıfında olanları, en az yakanları tercih etmelisiniz.

(4) Alış-veriş listesi hazırlamalısınız ve bu listenin dışına çıkmamalısınız. Pazarlamacılar müşterilerin isteklerini bildikleri için mağazada ürünleri gelişigüzel yerleştirmezler. Tüketicileri etki altına alacak renkli ambalajlara sahip olan ürünlerin hepsi "Beni al, beni al" diye bağırırlar. Siz ne istediğinizi bilerseniz, bu gibi tuzaklara düşmezsiniz. Böylece ev masrafları için ayırdığınız bütçenizi aşmazsınız.

(5) Para biriktirmenin en iyi yolu 'giren çıkan paranın kontrolünü sağlayabilmek'tir. Bu yüzden kendinize bütçe planı oluşturmamalısınız. Hatta evinize kumbara alarak, her gün her biriniz 10 TL atarsanız ay sonunda eşinizle birlikte kumbarayı açtığınızda 600 TL biriktirdiğinizi görebilirsiniz. **Damlaya damlaya göl olacağını** biliyorsunuz, paranızın miktarı arttıkça kendinize olan güveniniz de artacaktır. Çünkü para biriktirmek gerçekten zor bir iştir. Bunu başarma hissi ise insanın kendini güvende hissetmesini sağlar. Böylece hayatın getirdiği zorluklarla daha kolay mücadele edebilirsiniz.

(6) Birikim yapabilmek için kredi kartlarından ve borçlarınızdan kurtulmalısınız. Eğer ödemelerinizi düzenli olarak yapabiliyorsanız ve prensipli bir kullanıcıysanız sıkıntı yok. Ama ülkemizde kredi kartını pek de doğru kullanan yok. Haberlerde izliyoruz, borç nedeniyle strese girenler mi dersiniz, borcunu kapatmak için kredi çekip de ödemeyenler mi dersiniz, daha neler neler... Bu yüzden **ayağınızı yorganınıza göre uzatmayı** öğrenmelisiniz. Bugün asgari ücretle çalışan kişilerin ellerinde son model telefon görmek, geldiğimiz noktanın göstergesidir.

bron: guncelmakaleler.com

Bu İşin iÇİNde Milyarlar Var

(1) Bu yılın başında 300 milyon dolarlık sermayeyi Türkiye'ye getiren Bank Of China yakında İstanbul'da açacağı şubeyle Türkiye hamlesini başlatıyor. Çin Halk Cumhuriyeti'nin İstanbul Başkonsolosu Qian Bo, küresel işlem hacminde dünyanın en büyük 7. bankası olan Bank Of China'nın

İstanbul'da ilk şubesini açacağını söyledi. Bo ayrıca, İstanbul ile Çin'in Chongqing şehrinin kardeş şehir olmasını istediklerini de açıkladı. 2013'te Devlet Başkanı Xi Jinping'in açıkladığı 'Bir Kuşak, Bir Yol Projesi' kapsamında Batı'ya açılmayı hedefleyen Çin'in, İstanbul için iddialı planları var. 65 ülkede 3 milyar kişiyi ilgilendiren dev projenin Avrupa kıtasından önceki '**son durağı**' İstanbul, Çin tarafından çok önemseniyor. Çin projeye 1 trilyon dolarlık hükümet fonu ayırdı. Türkiye'ye 300 milyon dolar sermaye ile giren Bank Of China'nın, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'na gerekli başvuruları yaptığını söyleyen Qian Bo, ilk şubenin Levent-Mecidiyeköy arasında olacağını söyledi.

(2) Bo, "Ülkemiz doğru hamleler yaparak dünya ekonomisine ve küresel barışa katkıda bulunmayı amaçlıyor. İstanbul Başkonsolosluğu olarak bölgemizdeki belediyelerle temasları derinleştirdik. Pekin Belediyesi, Şanghay Valiliği ve Tibet Özerk Bölgesi Komitesi İstanbul'u ziyaret etti. Geçen yıl İstanbul'a gelen 155 bin Çinli turist 2018'de artacağını düşünüyoruz" dedi. Çin'in Türkiye'nin ikinci büyük ticari ortağı olduğunu belirten Bo, "Pek çok Çin sermayeli firma, İstanbul'da iyi bir performans göstermekte. Çin ICBC Bankası, Türkiye Vakıfbank ve EXIM Bank'a finansman sağladı. Çin'in ZTE firması, NETAŞ Telekomünikasyon'un 100 milyon Amerikan dolarlık hissesini aldı. Power China, Avrasya bölgesinin merkezini İstanbul'a yerleştirdi. COSCO Shipping, Kumport Liman'ının yüzde 65'ini alarak limanın donanım, yazılım ve işleyiş kalitelerini yükseltti" dedi.

(3) Qian Bo, "Çin ile Türkiye arasındaki stratejik ilişkilerin geliştirilmesi, iki ülke halklarının temel çıkarlarına uygun. Çin Cumhurbaşkanı ile Türkiye Cumhurbaşkanı dört kere bir araya geldi. İlişkilerin sağlıklı gelişmesi için fikir birliğine varıldı, ilişkilerin geleceği için stratejik rota çizildi. Ziyaretler, Çin ile Türkiye arasındaki ticaret işbirliğinin derinleşmesine ve kültürel iletişime yön verdi. İki ülke dışişleri bakanları arasındaki görüşmeler, iki ülke liderlerinin ortak fikirlerini gerçekleştirmeye **ivme kazandırdı**" dedi. Çin Komünist Partisi kongrelerinde geçmiş dönem değerlendirmesi ve gelecek kalkınma planı düzenleniyor. 19. Ulusal Kongre, Çin'in orta halli

refah toplumu inşasının tamamlanması yolunda çok önemliydi. Dünyanın ikinci büyük ekonomisi Çin'in, global büyümeye yüzde 30 oranında katkısı ile 130 ülkenin en büyük ticaret ortağı olması, kongrenin dünya borsaları tarafından takip edilmesini sağladı.

(4) Bo, "Geçen 5 yıl Çin için olağanüstüydü. Dünya ekonomisinin canlanması çabaları yetersiz kalırken, bölgesel çatışmalar ve düzensizlikler görüldü. Dünya genelinde sorunlar şiddetlenirken Çin ekonomisi 'Yeni normal' dönemine girdi. Çin ekonomisi orta yüksek hızla büyümesini koruyor. 60 milyon yoksul yoksulluktan arındırıldı, yoksulluk oranı yüzde 10.2'den yüzde 4'ün altına indi. Her yıl 13 milyondan fazla yeni istihdam yaratılmakta. Tiangong uzay laboratuvarı, Jiaolong insanlı araştırma denizaltısı, dünyanın en büyük teleskopu Fast, karanlık maddenin varlığını araştırarak Wukong adlı uydu, dünyanın ilk kuantum uydusu Micius ve büyük jet uçağı gibi bilimsel ve teknolojik başarılarımız oldu" diye konuştu.

bron: Milliyet.com.tr

Lees bij de volgende teksten steeds eerst de vraag voordat je de tekst zelf raadpleegt.

Tekst 9

Usta Yönetmenlerin Meslek Sırları

Mike Goodridge, 'Yönetmenlik' isimli kitabında, sinema sanatının en önemli 'aktörleri'ni, yönetmenlerini kendi sözleriyle aktarıyor. Kitap Clint Eastwood'dan Guillermo del Toro'ya, Nuri Bilge Ceylan'dan Haneke'ye, Park Chan-wook'tan Amos Gitai'ye dünyanın en önde gelen yönetmenleriyle yapılan söyleşilerden ve Hitchcock, Godard, Bergman, Ford, Kurosawa gibi ölümsüz ustalara ait özel bölümlerden oluşuyor. Remzi Kitabevi tarafından yayımlanan 'Yönetmenlik' kitabından sizin için seçtiklerimiz:

Susanne Bier

Film yaparken, kontrolün bende olmasını isterim. Buna rağmen rahat etmek istemeyen bir yapım da var. İşin birazcık korkutucu gelmesi gerektiğini düşünüyorum. Korkmazsan, işi doğru dürüst yapman için gereken gücü kaybedersin. Oyuncuların en iyi performansı sergilemek için biraz paniklemeleri gerektiğini söylemeleri gibi. Ben de bir yönetmen olarak aynı duyguları paylaşıyorum. Elimdeki malzemedен ödüm kopmalı. Çekim günlerinin çoğunda 'sahneyi gitmesi gerektiği yere nasıl taşıırım' diye düşünürken dehşete düşmeliyim.

Clint Eastwood

Aktörlük yaptığım yıllarda zamanla oyuncularla çalışmak ilgimi çekmeye başladı ve kimi yönetmenlerle, oyunculuğa daha uyumlu olan farklı atmosferler yakaladım. Film seti başka yönetmenlerle olduğu gibi sinir bozucu, dayatmacı ya da bubi tuzaklarıyla dolu olmak zorunda değildi. Kendi teorilerimi geliştirmeye başladım ve tüm deneyimlerimi bunlara aktardım. Sinema dünyasında geçen bir hayat, diğer herhangi bir meslektekiyle aynıdır. Daima öğrencisindir. Her film farklıdır, başa çıkılması gereken farklı engeller vardır ve bu yüzden ilginçtir. Bu yüzden sinemaya devam ediyor ve zorluklarından zevk alıyorum. Genç sinemacılara da tavsiyem; hayatta öğrendiğin ve gördüğün her şeyi kullan ve filmlerine dahil et. Bir de insanların seni güçlü fikirlerinden caydırmasına izin verme. İnsanların seni tehlikelere karşı uyarmak istediğini bil ama eğer iyi bir fikrin varsa ondan vazgeçme.

Istvan Szabo

Genç sinemacılara söyleyeceğim; herkes birbirinden farklıdır. Herkesin filmi, her oyuncu, her hikâye farklıdır. Ben şunu öğrendim: Sinemacılıkta eşsiz olan tek şey, duygu dolu, yaşayan bir insan yüzüdür. İzleyiciler ekranda gördüğü yüzleri önemsemek zorundadır, çünkü izleyiciler bu yüzlerle temsil edilir. Ama yüz, oyuncuya aittir. Seviyorum oyuncularını.

Kahvede oturup hikâye anlatabilecek çok insan bulursunuz ama bir film yapmak için insanların sizin tarafınızda olmalarına ihtiyacınız var. Ekibiniz olmadan film yapamazsınız.

Pedro Almodovar

1980'lerde bu işe yeni başladığımda İspanya çok özel bir dönemden geçiyordu. Dalga dalga büyüyen bir özgürlük rüzgârı esiyor, insanlar sırf yapabilme özgürlüğünün verdiği zevki tatmak için moda, resim, sinema üzerine çalışıyordu. Piyasayı düşünmedik hiç, hatta ortada bir piyasa olup olmadığını da. Günümüzün sorunu bu: Piyasa her şey demek ve çok daha fazla rekabet var. Ama eğer henüz yolun başındaysan en güzel zamanlar onlar. Filmini sadece beş kişi izleyebilir ve umurunda olmaz. Genç sinemacılara diyeceğim, yaptığınız işler hakkında peşin hükümlü olmayın. Geleneksel ya da modern olmaya çalışmayın. Sinema yaparken sadece kendinize karşı dürüst olun. Kimseye mecbur değilsiniz.

Nuri Bilge Ceylan

'Bir Zamanlar Anadolu'da'da büyük bir ekiple çalışma hissini sevmedim. Benim ne istediğimi tam olarak bilmediklerinden, daha fazla hata yapıldı. İletişim zincirleri kolayca kopabiliyordu ve bu durum zaman zaman yanlış anlaşılmalara yol açıyordu. Sen asistanına bir şey söylüyorsun, asistanın onu kendi asistanına söylüyor, o da gidip ses mühendisiyle konuşuyor ama senin mesajın tamamıyla değişmiş oluyor. Kontrol delisiyim galiba. Elim mahkûm; çünkü yönetmen sette filmi baştan sona anlayan ve bilen tek kişidir. Teknik ekip yalnızca o an çekilen sahneye odaklanır, o sahneyi filmin diğer bölümleriyle nasıl bağlayacağını bilen yönetmendir. Her zaman başka insanların beklentilerinden sıyrılmaya, kafa olarak film yapmaya başladığım eski güzel günlere dönmeye çalışırım.

bron: Hürriyet Gazetesi

İstanbul'un Yedi Meşhur Yokuşu

Dizlerde derman, gözlerde can bırakmayan İstanbul yokuşlarını en iyi kim bilir? Ellerindeki manav fileleriyle yokuşu tırmanmaya çalışan sokak sakinleri mi, yoksa kar yağınca hemen kızaklarına sarılan haylaz çocuklar mı? Yıllara meydan okuyan İstanbul yokuşlarının en meşhur yedisini gezdik.

Herkes bilir; İstanbul'da yaya olmak başlı başına derttir. Trafikten kurtulduğunuza sevinecek gibi olursunuz ama bu sevinciniz kursağınızda kalır. Daracık kaldırımlar, neredeyse her gün 'bakım' yapılan yollar, gelişigüzel park edilmiş araçlarla daha da daralan caddeler, sokaklar... Bu sokaklarda yürümek için kurs açılsa yeridir... Yokuşlara gelince; özellikle kadınlar, iki dirhem bir çekirdek topuklu ayakkabıları ve süslü elbiseleriyle bu yokuşlara düştüyse vay haline! Canı çıkar da yine bitmez bu yollar... Aslında Tokyo ya da New York gibi şehirlerin süslü, düzenli, uçsuz bucaksız düz caddelerinde yürümek çoğu zaman tadı tuzu olmayan bir yemeği yemek gibi geliyor insana. İşte o zaman anlıyorsunuz ki, İstanbul'a kimliğini veren gizli motifler arasında bu yokuşlar da var. Bazen edalı işveli bir kadının kıvrımları gibi süzülür, bazen hoyrat bir delikanlının bıçkınlığına eşdeğer inatla direnir. Bazen de güngörmüş ihtiyarların sakin, huzurlu ve derin sessizliği gibi usulca yol verir... İşte bütün bunları düşünerek yokuşlara adım attığınızda, bir başka keyifle yürümeye başlarsınız.

1 Serencebey Yokuşu Yıldız Sarayı'ndan Beşiktaş İskelesi'ne inen bu yokuş, rivayete göre sultanın muhafız alayında görevli bir Çerkez beyinin adını taşıyor. Bir zamanlar süslü sırmalı zabıtların saraydan iskeleye iniş yolu olan yokuş, bir dönem de Cemal Reşit Rey'in piyano nameleriyle dolmuş. Şimdilerdeyse semtin asude zamanlarına özlem duyan eski kuşakların ve Beşiktaş'ın genç nüfusunun en sevdiği köşelerden biri. Soluklanmak için durduğunuzda mama yiyip pinekleyen kedileri de sevebilirsiniz.

2 Aşyan (Bebek) Yokuşu Bu yokuş "Eşek Anırtan Yokuşu" olarak da bilinir. Rivayet odur ki, vakti zamanında buradan sırtında yüklerle geçmek zorunda kalan eşekler o kadar zorlanırmış ki hayvancağızlar yorgunluktan oldukları yerde kalıp anırmaya başlarmış. Yokuşu çıkmak zor olsa da, en tepesinden başlayarak ortalarına varıncaya kadar muhteşem Boğaz manzarasını izleyerek inmek tadına doyum olmaz bir keyif.

3 Mahmutpaşa Yokuşu Kapalıçarşı'dan Tahtakale'ye kadar inen yokuş, şehrin en işlek yollarından biri. Keyif için değil, iş için çıkılması gerektiğinden, bir nevi 'mecburi istikamet'. İstanbul'un en canlı iki ticaret bölgesi Kapalıçarşı ve Eminönü arasında köprü vazifesi görüyor. Ayrıca Mahmutpaşa Çarşısı'nın da merkezi. Çeyiz düzenlerin, sünnete hazırlananların ya da her türlü tekstil malzemesi satan küçük ve orta esnafın alışveriş için ayak basmak zorunda olduğu bir yokuş.

4 Portakal Yokuşu Diyelim ki elinize bir portakal aldınız ve bir yokuşun başından bıraktınız, Boğaz'a kadar tıngır mıngır inişini izlemek istediniz. Bunu nerede yapabilirsiniz? Tabii ki Portakal Yokuşu'nda... Bu yokuşun başından dökülen portakallar, Boğaz'ın Ortaköy kıyısındaki serin sularına kadar ulaşmış, adını da buradan almış.

5 Kazancı Yokuşu "Eskiden bu yokuşun başladığı yerde kazancı varmış, ismini buradan almış" derler. Karikatürist Bülent Üstün'ün gerçek hayattaki kedisinden esinlenerek çizdiği 'Kötü Kedi Şerafettin'in yaşadığı yokuş' olarak da bilinir. Ferhan Şensoy'un 'Kazancı Yokuşu' adlı öyküsünü okuduğunuzda buradan defalarca inip çıkasınız gelir.

6 İnadiye Yokuşu Üsküdar'ın, adını 'İnadiye Baba' adlı Bektaşi şeyhinden alan Arnavut kaldırımlı dik yokuşlarından biri. Anadolu'ya sefere giden tabur tabur Osmanlı askeri de çok tırmanmış bu yolu. Bir tarafında maziden kalan tarihi mezarlık, bir yanında türbesi, karşıda hamamı, iki yanında dizilmiş ahşap cumbalı evleriyle eski zamanlardan yansıyan bir kartpostal gibi. Bu yokuşu inip çıkmak tarihin zaman tüneli içinde kaybolmuş gibi hissettiriyor.

7 Faik Baba Yokuşu Çukurcuma'nın en dik yokuşlarından. Mahallenin çok sevilen Faik Babası'ndan almış ismini. Bugün de çok meşhur. İki yanındaki antika dükkânları, semtin tarihini çok iyi bilen esnaflarıyla ünlü.

bron: milliyet.com.tr